

Ane Marie CHERTIC și Constantin PUȘCAȘU în *Peșitoarele de Avxentie* Zagarelli după *Hanuma*

Teatrul-gazdă știe să-și primească foarte bine oaspeții și îi tratează cu deferență și cu prietenie. Oaspeții se simt bine la Galați, vremea a ținut cu noi, așa că ne-am simțit bine acolo și le mulțumim celor care conduc teatrul și Festivalul.

Ruxandra ANTON

Mai puțină comedie

A XVIII-a ediție a Festivalului Național de Comedie, desfășurată în această toamnă, a înregistrat urcușuri și coborâșuri dintre cele mai spectaculoase, unele privind valoarea spectacolelor propuse, iar altele deplasând chiar tema Festivalului: comedia. Cum s-a ajuns la acest rezultat o știu numai cei ce n-au avut abilitatea necesară să obțină fondurile care ar fi putut să aducă doar acele spectacole selecționate de directorul Festivalului, Natalia Stancu, deși am putea să înțelegem și că oamenii cu bani ai Galațiului nu iubesc teatrul. Mai fac o paranteză pe marginea acestui spinos subiect și întreb: cum de la Brăila, un oraș mai mic decât Galațiul și ca putere economică, a putut să existe un buget al festivalului de acolo de aproximativ 200 000 RON, care a fost realizat prin contribuția unui număr de peste 40 de sponsori? Dincolo de toate necazurile, gălățenii au știut să umple sălile și să se bucure ca în fiecare toamnă. Un lucru inedit și

lăudabil al acestei ediții și care a înviorat această sărbătoare, au fost concertele susținute la Club Dune de către: Nicu Alifantis, Duo Amadeo (Nicolai Mantu și Gabriel Bulancea), The Burns, Mike Godoroja & Blue Spirit și Teodora Enache.

Festivalul s-a deschis cu spectacolul Teatrului Nottara, **Scandal la operă** de Ken Ludwig, traducerea, adaptarea și regia de Petre Bokor, decoruri Puiu Antemir – o farsă bulevardieră la care s-a răs cu poftă și unde Mircea Diaconu, în rolul lui Saunders, directorului producător, joacă o combinație între stilul lui Louis de Funès și Mister Bean, însă mult prea strident și facil. Întâlnim apoi o Julia interpretată de Victoria Cociaș cu mult parfum de blondă scufundată în visuri de un romantism desuet, un Tito Morelli, cântăreț de operă renumit și așteptat în provincie mai ales de domnișoarele melomane, rol în care Valeriu Preda, ajutat și de coloana sonoră, schițează gama slăbiciunilor omului din spatele cortinei, dar și calitățile artistului, printr-o asociere firească a jocului simplu cu accesoriile gagului, o Maria Morelli, temperamentală și cu un farmec natural, jucată de Luminița Erga, dar și mai tinerii Adrian Văncică în rolul lui Max și Alexandru Mike Gheorghiu, cu excelente calități vocale, în rolul lifterului, ce au făcut ca aceasta farsă previzibilă să aibă succes la public. Dincolo de umorul de limbaj, prin pronunția incorectă a cuvintelor din italiană în românește și invers, regizorul s-a recurs la câteva trucuri simple și de efect: scena în care Tito Morelli și dublura sa, dar și admiratoarele lor execută mișcări simultane dublate de aceleași replici, apoi speculațiile făcute prin redarea vocii de la telefon în tempo rapid și multe amănunte care dau o notă exuberantă spectacolului, de comedie ușoară.

Caii la fereastră de Matei Vișniec, în regia lui Radu Dinulescu, în colaborare cu Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Galați, Casa de Cultură a Municipiului Arad și Teatrul Național „I.L. Caragiale”, București, este un spectacol al genului absurd care tratează metafizica războiului, făcând apologia războaielor de după o mie șase sute, prin intermezzo-uri teoretice, dar și transpunerea dramatică a repercusiunilor lor asupra omului, caricatural prinse, dar și cu un substrat tragicomic. Bărbatul mort în război este fiul abia născut. Claudiu Bleonț are o plastică a mișcării scenice și temperament, Victoria Cociaș joacă cu o oarecare detașare misterioasă ipostazele femeii (mamă, iubită, fiică, soție), iar Aureliu Bătcă trasează cu răceală absurdul destinului său: cel de a aduce veștile rele, însă are momente când își lasă personajul pe din afară. În ansamblu însă, actorii lucrează pe tonalități diferite de exprimare teatrală, iar scenele intră una într-alta fără a delimita schimbarea de ritm, fără a aduce în crescendo gravitatea mesajului, așa cum se află în text. O scenografie simplă, dar sugestivă, a lui Doru Păcurar, precum și muzica lui Marius Mihalache completează umorul amar al acestui spectacol.

Șapte zile din viața lui Simon Labrosse de Carole Frechette, Teatrul Luni de la Green Hours, București, rămâne o surpriză a lui Dan Tudor, ca propunere!, care a ales un text bine scris și l-a completat cu o interesantă idee de punere în scenă, potrivită spectacolelor underground, dar nepotrivită pentru acest festival ca gen. Un text despre stres, despre grija și frica de viitorul imediat, puse pe seama unui ratat al societății, părăsit de iubită, plin de datorii, și drumul lui de supra-viețuire urmărit timp de șapte zile, și povestit cu ajutorul a încă două personaje: poetul și Nicolette care îi reprezintă latura lui feminină și unde Dan Tudor este și Simon Labrosse dar și regizorul spectacolului. El vrea să preia emoțiile celorlalți, grijile lor, contra-cost, în timp ce eul lui scindat în celelalte două personaje își face de cap, scoate toată nebunia lui la suprafață. Însă apar situații penibile, care dau

Tudor TĂBĂCARU și Victor GIURGESCU în *Volpone* după Ben Jonson

Foto: Cornel Miftode

senzația că spectacolul nu mai începe, și serioase probleme în interpretare: Mihaela Teleoacă, mult prea crispată, iar Marius Drogeanu cu prea puține nuanțe.

Volpone cu Teatrul din Piatra Neamț, regie și versiune scenică de Louise Dănceanu după Ben Jonson, scenografia Florinela Popescu: este un spectacol bun care a exploatat la maxim umorul de situație din text, dar l-a și completat cu o recuzită desuetă și caricaturală, cu pasaje de muzică interpretată de actori, cu elemente coregrafice care stârneau hazul, doar că uneori blocau cursivitatea și simplitatea acestui spectacol prin surplus de grotesc sau printr-o accentuare prea îngroșată a unor elemente deja vizibile. O poveste despre sclavia față de obiecte, față de bogăție, bine și omogen interpretată de actori, cu acel crescendo și învăluire a unei povești care, deși știută de când lumea, te face s-o ascuți ca pentru prima oară. S-au distins, dar nu într-un contrast mare, Tudor Tăbăcaru, care-l interpretează pe Volpone, Victor Giurgescu, în rolul lui Mosca, dar și actrița Adina Suciuc în rolul lui Lady Politik.

Hoțele sau **N-avem bani, nu plătim!** de Dario Fo (traducerea Horia Gârbea, regia Dan Tudor, scenografia Doru Zamfir), o poveste despre moralitate și sărăcie, despre hoția celor mici care-au primit lecții de la cei mari – poate punctul cel mai nevralgic al societății în care trăim, iar cei mai mulți dintre noi încearcă să supraviețuiască – este un spectacol denaturat de luminile care n-au funcționat în condiții normale însă evidențiat prin jocul actorilor, în special cel al Laurei Creț (*Antonia*) și cel al lui Dragoș Huluba (*Giovanni*). Un text bine scris, o regie cuminte și nimic special.

Cele doua orfeline de Eugen Mirea și H. Mălineanu după Adolphe Philippe D'Ennery și Cormon, producție a Studioului Casandra București, cu studenții din

ultimul an al UNATC București, regia George Ivașcu: o intenție de *musical* cu muzica gata să-și frângă acordurile în voci disonante, stârnind mișcări coregrafice întâmplătoare, de parcă nimeni nu se lua îndeajuns de în serios, deși schița regizorală pare terminată într-un desen fără retușuri, cu actori studenți care fac economie de forțe emoționale și nu vor să-și întindă prea mult corzile vocale, deși nu sunt lipsiți de talent câțiva dintre ei. Ar fi avut chiar farmec acest spectacol, dacă ar fi fost mai viu și dacă regizoral ar fi fost dirijat doar înspre tehnica improvizației.

Celălalt spectacol a fost **Crize**, produs de Divrician Art în parteneriat cu Teatrul Foarte Mic, în regia lui Traian Șoimu. Aici problemele au plecat din start, adică de la textul lui Mihai Ignat, neinteresant și fără miză. Apoi au continuat cu seria de platitudini și lipsa nuanțelor majore: trecerea anilor peste cele două personaje era scrisă doar pe panoul decorului (de altfel, un decor amatorist), dar în niciun fel în jocul actorilor, în costumele lor, în replicile lor. Un singur lucru rămâne de admirat: talentul actriței Costina Ciuciulică.

Imblânzirea scorpiei, de William Shakespeare, cu trupa de la Compania „Los Figaros”, Franța: o reușită și antrenantă combinație între textul shakespearian, comentarii ironice, muzică și dans de genuri diferite, de la șansonete, la sunuri de *country*, la muzică celebră din filme – voce, chitară, tamburină, pianină – în timp ce dansul actorilor măsoară frenetic în felurite ritmuri de mișcare, atât de bine executate și îmbinate, duse până la magicul step, într-un fel de *musical* comic și bine temperat. Foarte talentată această trupă, antrenată să țină aproape două ore o așa energizantă reprezentare, fără a da măcar o clipă senzația că interpreții și-au pierdut suflul, ba dimpotrivă!, exprimându-se dezinvolt și cu o mare ușurință. Într-un decor minimalist, improvizând o plajă, ca într-un joc de copii, Alexis Michalik, fiindcă el a făcut regia, adaptarea și coregrafia, a reușit să umple scena de viață și să convingă că Shakespeare poate fi și așa, cu poante ingenioase, cu mișcări de scenă speciale, cum ar fi scena foarte plastică a agresiunii lui *Petruccio* (Alexis Michalik) față de *Katarina* (Fanny Aubin). Deși nu au avut costume și machiaje speciale, actorii reușesc să facă totul prin talentul lor, ba chiar și roluri de compoziție (Olivier Dote Doevi în rolul lui Pere Battista).

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași a venit cu **Peșitoarele**, după *Hanuma* de Avxentie Zagarelli, traducerea, adaptarea și regia: Ion Sapdaru. O comedie a moravurilor secolului XVIII, arhetip al moravurilor de azi când peșitoarele și-au deschis agenții matrimoniale, scrisă cu mult farmec și umor, care i-au inspirat regizorul toată mașinăria acestui spectacol, unde butaforia lui Nicolai Mihăilă și costumele absolut senzaționale ale Stelei Verebceanu devin parte vie din ea. Uneori s-a plusat pe bufonerii și ridicol, ceea ce a împins spectacolul către publicul larg, fiindcă publicul, vrem nu vrem!, se distrează până la delir la asemenea scene. Deși trupa joacă la unison, se cuvine să fie menționați actorii: Anne Marie Chertic – care smulge hohote de râs și aplauze, într-un joc energic, voluptuos, exotic, construind o Gasparina bătaioasă, cu multe nuanțe schimbătoare, de la feminitate până la masculinitate și grotesc – Pușa Darie (*Orsola*), Teodor Corban (*Balanzone*), Radu Ghilaș (*Tonino*), Tatiana Ionesi (*Farfarella*), dar mă opresc aici, fiindcă ar trebui să-i enumăr aproape pe toți.

Mincinosul, de Goldoni, cu Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Galați, prin fluența și claritatea regizorală, vivacitatea coloanei sonore, poezia decorului lui Dan Acuslișaei, modernitatea costumelor semnate de Stela Verebceanu,

relaționarea bună a actorilor și tot ansamblul spațiului de joc, fac din acest spectacol o reprezentare care destinde, dar și moralizează ca un părinte blând. Din această reprezentare s-au distins Robert Neagoe (*Florindo*), Oana Preda Gheorghe (*Rosaura*) și Ioan Crețescu (*Arlechino*). Dacă actorii și-ar duce personajul dincolo de text, ar putea să iasă una dintre cele mai bune variante ale acestei piese.

Joi.mega.Joy, de Katalin Thuroczy, Teatrul Odeon, București, regia de Radu Afrim, decorurile de Vittorio Holtier: deși un spectacol impresionant, nu a avut impact în acest festival, ceea ce pentru mine rămâne un mister. Aici am descoperit un Radu Afrim specialist în abisurile psihosomatice ale ființei umane, în ironia cea mai fină, în umorul care stă să dea în plâns, deși e umor în toată puterea cuvântului. Afluența bucatelor pe tot parcursul spectacolului, spre deliciul familiei și prietenilor strânși în jurul mesei, se suprapune povestirilor din trecutul personajelor, într-un fel magic, ca un al doilea ospăț din care se înfruptă singurătatea. O echipă atât de omogenă în joc, rar se poate întâlni, dovadă că actorii au fost fascinați de întinderea ideatică pe care o propune acest spectacol: Dorina Lazăr, Virgil Andriescu, Rodica Mandache, Tatiana Iekel, Jeanine Stavarache, Constantin Cojocaru, Irina Mazanitis, Virginia Rogin, Liana Mărgineanu, Ana Maria Moldovan, Crina Mureșan și Alin Teglaș.

Angajare de clown de Matei Vișniec, Teatrul „Maria Filotti” din Brăila regia: Radu Nichifor, scenografia: Yvonne Adeline Pater. Acest spectacol este construit pe ideea evidenței și prezenței pregnante a clowneriei în om, ba chiar și spațiul, prin culorile tari folosite, albastrul și roșu predominante, pare să intre în tipicul personajelor. Deși nu surprinde toate conotațiile textului dramatic, spectacolul este viu, construit cu fantezie, umor, ritm și cu multă dăruire de joc a actorilor: Marius Manole (*Nicollo*), diferențiat tipologic de ceilalți printr-o fragilitate dură, violentă în anumite momente, labilitate psihică chiar, dar și cu o blândețe înduioșătoare, Alin Florea (Filippo), cu jovialitatea lui batjocoritoare, vicleniile lui, apariția lui pitoresc impunătoare și de Cornel Cimpoeie care reușește să îi confere o dimensiune emblematică personajului Peppino.

Așa cum în obișnuința festivalurilor intră și alte acțiuni de cultură în legătură directă sau nu cu teatrul și la această ediție, în afara concertelor, a avut loc lansarea cărții *Teatrul austriac contemporan* în traducerea lui Dan Stoica, cu o prezentare și a altor preocupări ale acestuia, făcută cu minuțiozitate de Natalia Stancu și completată cu recitalul din poeziile altui volum al său, de către actorii Oana Preda Gheorghe, Cristi Gheorghe și Vlad Vasiliu, dar și o dezbatere pe tema „Prezența Teatrului Dramatic „Fani Tardini“ Galați la Festivalul Internațional de Teatru de la Avignon”, având ca moderatori pe Luminița Iordănescu (TVR Cultural) și Vlad Vasiliu (directorul teatrului și actor).

Din Juriul care a hotărât palmaresul Festivalului au făcut parte: Mircea Cornișteanu (regizor, Director General al Teatrului Național „Marin Sorescu” Craiova), Florina Cercel (actriță, Teatrul Național „I.L. Caragiale” București), Elisabeta Pop (critic de teatru), Dominique Fataciolli (Director Teatrul Bourg-Neuf, Avignon, Franța) și Dorel Vișan (actor). După festivitatea de premiere, a urmat iarăși o surpriză, întrucât la celelalte ediții se obișnuia un spectacol de teatru: acum i-a fost oferit publicului un recital de zile mari susținut de Ion Caramitru și Johnny Răducanu în spectacolul de muzică și poezie *Dialoguri*, unde jazz-ul „ca un deșert al tăcerii” este străbătut de Nichita, Blandiana, Lucian Avramescu, Dan Verona, Eminescu.